

Professional reconversion to ensure a better professional future

2022-1-ES01-KA220-ADU-000085069

Kapitola 3: Iniciatíva

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Táto publikácia bola vytvorená s licenciou Creative Commons:

Attribution-Non-Commercial-Share Alike (CC BY-NC-SA).

Celá publikácia alebo jej časť môže byť použitá, kopírovaná a zverejnená za predpokladu uvedenia pôvodného zdroja. Publikácia nemôže byť používaná na komerčné účely a jej licencia nemôže byť modifikovaná.

Všetky práva vyhradené.

© Copyright 2023 ConvertYourFuture

Vylúčenie zodpovednosti

Financované Európskou úniou. Všetky postoje a názory patria výlučne autorovi/autorom publikácie a nemusia nevyhnutne odrážať postoje a názory Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA nezodpovedajú za ich obsah.

Informácie

Projekt	Premeňte svoju budúcnosť – Profesijná konverzia na zaistenie lepšej profesijnej budúcnosti
Projekt N°	2022-1-ES01-KA220-ADU-000085069
Pracovný balík	2 – online kurz – Zručnosti pre profesijnú konverziu
Dátum	15/05/2024
Typ dokumentu	príručka
Jazyk	Slovenský
Editori	Eduardo Isla, Cristina Liqueste, Manuel Carabias Herrero, Flavia Chiarelli, Eirini Theochari, Maria Malliora, Marek Lukáč, Klaudius Šilhár, Sophie Pérez Poveda, Rita Silva Varisco, Guillaume Henri

Konzorcium

CEOE
Castilla y León

Obsah

Úvod	4
Vzdelávacie ciele	4
3.1. Čo je iniciatíva?	4
3.1.1. Definícia	4
3.1.2. Charakteristika	4
3.1.3. Hodnoty	5
3.1.4. Dôležitosť iniciatívy v modernom svete	6
3.2. Vzdelávacie prístupy k iniciatíve	7
3.2.1. Výučba iniciatívy	7
3.2.2. Výzvy/prekážky	7
3.2.3. Úloha lektora	8
3.2.4. Charakteristika iniciatívnej triedy	9
3.2.5. Hodnotenie	10
3.3. Osvedčené postupy/aplikácia vo vzdelávaní dospelých	11
Zdroje	12
Odporúčané zdroje	12

Úvod

Iniciatíva má v dnešnom neustále sa meniacom svete vysokú hodnotu, keďže od jednotlivcov sa očakáva, že budú podnikať proaktívne kroky, budú prejavovať vynaliezavosť a podporovať inovácie. Zamestnávateľia hľadajú samostatných zamestnancov, ktorí sú schopní samostatne konať a prejavujú ochotu ísť nad rámec svojich pridelených úloh. Preto je nevyhnutné, aby lektori vzdelávania dospelých kládli dôraz na rozvoj iniciatívy u učiacich sa, aby ich vybavili zručnosťami potrebnými na úspech. Cieľom tejto kapitoly je definovať iniciatívu a preskúmať, ako môžu lektori vzdelávania dospelých podporovať a zlepšovať schopnosť žiakov prevziať iniciatívu do vlastných rúk.

Vzdelávacie ciele

Učiaci sa budú schopní:

- opísať vlastnými slovami pojem iniciatíva a vymenovať všetky jej charakteristiky
- vysvetliť vlastnými slovami význam iniciatívy v osobnom a profesionálnom kontexte
- vymenovať a charakterizovať aspoň tri výhody iniciatívy v modernom živote a na pracovisku
- vysvetliť podstatu všetkých spomenutých vyučovacích prístupov, ktoré podporujú rozvoj iniciatívy
- identifikovať osvedčené postupy a aplikácie iniciatívy vo vzdelávaní dospelých

3.1. Čo je iniciatíva?

3.1.1. Definícia

Iniciatívu možno definovať ako schopnosť a ochotu samostatne konať, prejavovať sebamotiváciu a riadiť pozitívnu zmenu. Zahŕňa tiež aktívne vyhľadávanie príležitostí, identifikáciu problémov a prijímanie proaktívnych krokov na ich riešenie. Iniciatívni jednotlivci prejavujú zmysel pre vlastníctvo, zodpovednosť a pripravenosť ísť nad rámec toho, čo sa od neho očakáva.

Aj keď existujú rôzne definície a pohľady na iniciatívu, zhodujú sa v myšlienke, že iniciatíva zahŕňa samoriadenú činnosť, proaktívne rozhodovanie a schopnosť využiť príležitosti. Iniciatíva ide nad rámec jednoduchého vykonávania úloh a vyžaduje, aby jednotlivci riskovali, preukázali vlastnú adaptabilitu a prijali výzvy.

Frese a Fay (2001) vo svojom výskume zdôrazňujú iniciatívu ako kľúčovú hybnú silu osobného a profesijného úspechu. Ich štúdia naznačuje, že jednotlivci, ktorí prejavujú iniciatívu, s väčšou pravdepodobnosťou dosiahnu stanovené ciele, sú vo väčšej miere spokojní so svojou prácou a prispievajú k organizačnému rastu a inováciám.

3.1.2. Charakteristika

V oblasti osobného rozvoja je iniciatíva charakterizovaná ako proaktívna povaha jednotlivca, ktorý sa riadi sám sebou. Zahŕňa celý rad vlastností a správania, ktoré prispievajú k nezávislej činnosti a podporuje pozitívne zmeny. Uvádzame niekoľko kľúčových aspektov iniciatívy:

- **Proaktívne myslenie:** Iniciatívni jednotlivci majú proaktívne myslenie, na základe ktorého aktívne vyhľadávajú príležitosti, stanovujú si ciele a preberajú iniciatívu bez toho, aby čakali na pokyny alebo vonkajšiu motiváciu.
- **Prístup orientovaný na cieľ:** Iniciatíva zahŕňa stanovenie jasných cieľov a uskutočnenie zámerných krokov na ich dosiahnutie. Iniciatívni jednotlivci majú silný zmysel pre smerovanie a vytrvalo pracujú na dosiahnutí svojich cieľov.
- **Vynaliezavosť a prispôsobivosť:** Iniciatíva znamená vynaliezavosť a prispôsobivosť v rôznych situáciách. Iniciatívni jednotlivci prejavujú schopnosť nachádzať kreatívne riešenia, prispôbovať sa meniacim sa okolnostiam a chopiť sa príležitostí v dynamickom svete.
- **Podstupovanie rizika a odolnosť:** Iniciatíva často zahŕňa prijímanie očakávaných rizík, ako aj výziev. Iniciatívni jednotlivci sa nedajú odradiť neúspechmi alebo zlyhaniami, namiesto toho preukazujú odolnosť a učia sa zo svojich skúseností zlepšovať sa a napredovať.
- **Proaktívne riešenie problémov:** Iniciatíva zahŕňa schopnosť identifikovať problémy a aktívne hľadať riešenia. Iniciatívni jednotlivci preberajú zodpovednosť za riešenie problémov a prispievajú k hľadaniu inovatívnych a praktických riešení.
- **Sebamotivácia:** Iniciatíva úzko súvisí so sebamotiváciou. Iniciatívni jednotlivci disponujú vnútorným pudom a sebadisciplínou, ktoré ich poháňajú smerom ku konaniu, a to aj pri absencii vonkajších odmen alebo supervízie.

3.1.3. Hodnoty

Vnútorná hodnota iniciatívy sa objavuje v osobnom aj profesijnom kontexte. Prevzatím iniciatívy môžu jednotlivci dosahovať rôzne výhody a osobný rast. Uvádzame niektoré hodnoty spojené s iniciatívou:

- **Posilnenie sebaúčinnosti:** Iniciatíva umožňuje jednotlivcom prevziať zodpovednosť za výsledky. Buduje sebadôveru a sebaúctu, pretože jednotlivci sú vlastnými svedkami ich schopnosti iniciovať pozitívne zmeny a dosahovať požadované výsledky.
- **Adaptabilita a rast:** Iniciatíva podporuje adaptabilitu a rastové myslenie. Umožňuje jednotlivcom prijať zmeny, naučiť sa nové zručnosti a prispôbiť sa meniacim sa okolnostiam. Vďaka iniciatíve môžu jednotlivci neustále zlepšovať a rozvíjať svoje schopnosti.
- **Inovácia a kreativita:** Iniciatíva povzbudzuje jednotlivcov ku kreatívnemu mysleniu a nachádzaniu inovatívnych riešení výziev. Podnecuje nové nápady a prístupy, čo vedie k osobnému rastu a prispieva k organizačným inováciám.
- **Vodcovský potenciál:** Iniciatíva je úzko spojená s vodcovskými vlastnosťami. Iniciatívni jednotlivci s vyššou pravdepodobnosťou prevezmú vedúce úlohy, inšpirujú ostatných a podnecujú pozitívne zmeny v tímoch a organizáciách.

- **Profesijný úspech:** Zamestnávateľia vysoko uznávajú iniciatívu a často je práve iniciatíva kľúčovým faktorom kariérneho postupu. Iniciatívni jednotlivci sú uznávaní pre svoju schopnosť riadiť projekty, riešiť problémy a prispievať k úspechu organizácie.

Podporou iniciatívy lektori umožňujú učiacim sa stať sa proaktívnymi a sebamotivovanými jednotlivcami, ktorí dokážu zvládať výzvy, využívať príležitosti a zmysluplne prispievať do svojho osobného a profesijného života.

3.1.4. Dôležitosť iniciatívy v modernom svete

V dnešnom dynamickom a konkurenčnom prostredí je iniciatíva čoraz dôležitejšia. Rýchly technologický pokrok, rozvíjajúci sa priemysel a potreba neustálej inovácie robia z prijímania iniciatívy cennú výhodu. Uvádzame niekoľko dôvodov, prečo je iniciatíva dôležitá:

- **Profesijný rozvoj a zamestnateľnosť:** Prevzatie iniciatívy pri rozvíjaní odborných vlastností a zručností, ako aj snaha pomôcť druhým, svedčí o aktívnom a vynaliezavom prístupe, ktorý zamestnávateľia vysoko oceňujú.
- **Kariérny postup a konkurencieschopnosť:** Prejavovanie dobrej iniciatívy umožňuje jednotlivcom získať náskok pred konkurenciou a byť v obraze o vývoji v ich profesijnom odvetví, čo môže viesť k oceneniam a povýšeniam.
- **Proaktívne riešenie problémov:** Iniciatíva umožňuje jednotlivcom identifikovať problémy a aktívne hľadať riešenia, čo prispieva k osobnému rastu a zlepšovaniu. V profesionálnom prostredí môžu jednotlivci, ktorí prejavujú iniciatívu, pohotovo riešiť problémy, čo vedie k zvýšeniu efektívnosti a produktivity.
- **Prispôsobivosť a odolnosť:** Iniciatíva rozvíja prispôsobivosť, čo jednotlivcom umožňuje prijímať zmeny, využívať príležitosti a prekonávať neistotu. Umožňuje jednotlivcom vystúpiť zo svojej komfortnej zóny, preskúmať nové možnosti a odraziť sa od neúspechov.

Iniciatíva ako prierezová zručnosť je v modernom živote dôležitá pre profesionálny rozvoj, kariérny postup, prispôsobivosť a osobný rast a spokojnosť.

3.2. Vzdelávacie prístupy k iniciatíve

3.2.1. Výučba iniciatívy

Na podporu a rozvoj iniciatívy u učiacich sa môžu vzdelávateľia dospelých využívať rôzne vzdelávacie prístupy, z ktorých niekoľko uvádzame:

- **Projektové vzdelávanie:** Zapojte učiacich sa do projektov, ktoré od nich vyžadujú iniciatívu, stanovenie cieľov, plánovanie a vykonávanie úloh a prevzatie zodpovednosti za svoje učenie. Projekty poskytujú príležitosti na samostatné rozhodovanie, riešenie problémov a tvorivé myslenie.

- **Zážitkové vzdelávanie:** Povzbudzujte učiacich sa, aby sa aktívne zapájali do diania v reálnom svete, čo podporuje iniciatívu. Exkurzie, stáže, simulácie a praktické cvičenia vytvárajú príležitosť na iniciatívne uplatnenie ich vedomostí, prevzatie zodpovednosti a rozvíjanie vlastných schopností.
- **Samostatnosť a sebariadené učenie:** Vytvorte prostredie, ktoré podporuje samostatnosť a sebariadenie učiaceho sa. Umožnite im výber tém, ktoré ich zaujímajú, návrh spôsobu vzdelávania (cesty) a stanovenie cieľov. Poskytujte im poradenstvo a podporu ako facilitátori namiesto toho, aby ste sa spoliehali len na tradičné prístupy vedenia.
- **Reflexia a metakognícia:** Začleňte do vzdelávania aktivity zamerané na reflexiu a na zlepšenie metakognitívnych zručností učiacich sa. Povzbudzujte ich ku kritickej analýze vlastnej činnosti, k hodnoteniu výsledkov a identifikovaniu oblastí, ktoré treba zlepšiť. Reflexia podporuje sebauvedomenie a pomáha učiacim sa rozpoznať svoje silné aj slabé stránky a vytvára príležitosť na vlastný rast.
- **Rozpoznanie a oslava úspechov:** Vyzdvihnite a oslávte úspechy a dosiahnuté ciele jednotlivcov na ich ceste k nezávislosti. Toto uznanie posilňuje ich úsilie a motivuje ich k ďalšej iniciatíve a snahe o nezávislosť.

3.2.2. Výzvy/prekážky

Rozvíjanie a podporovanie iniciatívy učiacich sa môže naraziť na niekoľko komplikácií a prekážok. Tieto faktory môžu brániť v uplatňovaní iniciatívy v kontexte vzdelávania. Uvádzame niektoré z kľúčových výziev a prekážok súvisiacich s podporou iniciatívy:

- **Obmedzená samostatnosť a postavenie:** V tradičnom vzdelávacom prostredí môžu učitelia čeliť obmedzenému množstvu príležitostí na prevzatie iniciatívy a tvorby nezávislých rozhodnutí. Pevný učebný plán a vyučovací prístup môžu obmedziť ich samostatnosť a odradiť ich od podnikania proaktívnych krokov.
- **Strach z neúspechu a averzia voči riziku:** Učitelia sa môžu váhať v súvislosti s možnosťou prevzatia iniciatívy kvôli strachu zo zlyhania alebo potenciálnych následkov chýb. Dôraz na vysoké hodnotenia a strach z negatívneho hodnotenia môžu učiacich sa odradiť od riskovania a objavovania nových možností.
- **Nedostatočná motivácia a chýbajúci zmysel:** Učitelia sa môžu mať problémy s rozvojom iniciatívy, ak im chýba vnútorná motivácia a jasný zmysel. Keď učitelia sa nevidia relevantnosť alebo zmyslupnosť svojich činov, môžu mať nižšie sklony k prevzatíu iniciatívy alebo k investovaniu úsilia do vlastného vzdelávania.
- **Obmedzenia v kontexte reálneho sveta:** Učitelia sa môžu mať problémy s uplatňovaním iniciatívy v kontexte reálneho sveta, ak sa ich vzdelávacie skúsenosti primárne zameriavajú na teoretické znalosti a sú oddelené od praktického využitia. Absencia autentických vzdelávacích skúseností môže brániť rozvoju iniciatívy.

- **Sociokultúrne faktory:** Kultúrne a spoločenské normy, ako aj vplyv ostatných učiacich sa môžu ovplyvniť ich ochotu prejať iniciatívu. Kultúrne hodnoty, ktoré uprednostňujú poslušnosť a konformitu pred individuálnou iniciatívou, môžu predstavovať výzvy v súvislosti s podporou iniciatívy.
- **Odolnosť vzdelávateľov voči zmenám:** Niektorí vzdelávatelia dospelých sa môžu brániť začleneniu stratégie podporujúcej iniciatívu do svojich vzdelávacích postupov. Tradičné vyučovacie metódy, ktoré uprednostňujú súlad a konformitu, môžu brániť rozvoju iniciatívy učiacich sa. Prekonanie odporu, resp. odolnosti vzdelávateľov voči zmenám je kľúčové pre podporu iniciatívy.
- **Nedostatok vzorov a mentorstva:** Učiaci sa ťažia z pozitívnych vzorov a mentorov, ktorí preukazujú a podporujú iniciatívu. Absencia takéhoto vedenia a podpory môže obmedziť pochopenie toho, čo znamená prevziať iniciatívu a aké potenciálne výhody z toho plynú.

3.2.3. Úloha lektora

Lektori zohrávajú kľúčovú úlohu v podpore a rozvoji iniciatívy u učiacich sa. Môžu vytvoriť prostredie, ktoré povzbudzuje a podporuje rozvoj iniciatívy nasledujúcimi spôsobmi:

Vytvorenie podporného a posilňujúceho vzdelávacieho prostredia: Lektori by mali vytvoriť bezpečné a inkluzívne prostredie, v ktorom sa učitelia cítia oprávnení prevziať iniciatívu. To zahŕňa vytváranie príležitostí na vyjadrovanie svojich myšlienok, podporu nezávislého myslenia a oceňovanie rôznych perspektív.

Podpora samostatnosti a vlastníctva: Lektori by mali predložiť také vzdelávacie skúsenosti, ktoré u učiacich sa vyvolajú pocit vlastníctva a kontroly nad vlastným vzdelávaním. Poskytovanie možností výberu, podpora samoriadeného učenia môže uľahčiť rozvoj iniciatívy.

Uľahčenie autentických a reálnych prepojení: Lektori by mali navrhovať vzdelávacie aktivity, ktoré sa spájajú s kontextom a výzvami reálneho sveta. Začlenením autentických úloh, projektov a simulácií lektori pomáhajú učiacim sa pochopiť význam a uplatnenie iniciatívy v praktických situáciách.

Povzbudzovanie k reflexii a sebahodnoteniu: Lektori by mali viesť učiacich sa k úvahám o vlastných činoch a rozhodnutiach, ako aj pomôcť im rozpoznať dopady ich iniciatívy. Sebahodnotenie učiacim sa umožňuje rozvoj metakognitívnych zručností a lepšie uvedomenie svojich silných stránok či oblastí pre rast.

Vystupovanie ako mentor a vzor: Lektori môžu inšpirovať a viesť učiacich sa tým, že sa sami budú štylizovať do iniciatívnej roly. Predvedením proaktívneho správania, riskovaním a zdieľaním osobných skúseností súvisiacich s iniciatívou môžu lektori inšpirovať učiacich sa k rozvoju vlastnej iniciatívy.

Poskytovanie konštruktívnej spätnej väzby a vedenia: Lektori by mali ponúkať včasnú a konštruktívnu spätnú väzbu, ktorá uznáva a podporuje iniciatívu učiacich sa. Poskytovaním poradenstva a podpory lektori pomáhajú učiacim sa zvládať výzvy, učiť sa z neúspechov a zdokonaľovať schopnosti súvisiace s iniciatívou.

Začlenenie príležitostí na spoluprácu: Lektori môžu podporiť iniciatívu iniciovaním spoločných vzdelávacích skúseností. Skupinové projekty, tímová práca a rovesnícka spolupráca umožňujú učiacim sa praktizovať iniciatívu v sociálnom kontexte, učiť sa z perspektívy iných a rozvíjať tímovú prácu a komunikačné zručnosti.

Prijatím týchto rol a stratégií môžu vzdelávatelia vytvoriť prostredie, ktoré podporuje a rozvíja iniciatívu učiacich sa, čo im umožňuje stať sa proaktívnymi, sebamotivovanými a posilnenými jednotlivcami, schopnými smerovať k pozitívnym zmenám v osobnom aj pracovnom živote.

3.2.4. Charakteristika iniciatívnej triedy

Trieda zameraná na iniciatívu je vzdelávacie prostredie, ktoré podporuje a kultivuje schopnosť učiacich sa prevziať iniciatívu a viesť k pozitívnej zmene. Uvádzame niektoré kľúčové charakteristiky iniciatívnej triedy:

- **Aktívne zapojenie:** V iniciatívnej triede sa učitelia aktívne zapájajú do svojho vzdelávania. Sú povzbudzovaní, aby prevzali zodpovednosť za vlastné vzdelanie, aby si stanovili ciele a ujali sa vedenia pri navrhovaní a implementácii vzdelávacích skúseností.
- **Posilnenie a samostatnosť:** Trieda podporuje u učiacich sa pocit posilnenia a autonómie. Účastníci majú možnosť slobodne skúmať svoje záujmy, rozhodovať sa a preberať iniciatívu na svojej ceste za poznáním. Iniciatíva je zručnosť sebaovládania a trieda orientovaná na iniciatívu podporuje u učiacich sa pocit zodpovednosti a nezávislosti.
- **Stanovenie cieľov a plánovanie:** Učitelia sú povzbudzovaní, aby si stanovili ciele a vypracovali akčné plány na ich dosiahnutie. Učitelia sa identifikovať oblasti na zlepšenie, vytvárať stratégie a sledovať vlastný pokrok.
- **Nastavenie mysle na riešenie problémov:** V triede sa podporuje myslenie zamerané na riešenie problémov, pričom učitelia sú povzbudzovaní, aby identifikovali problémy, hľadali riešenia a iniciatívne prekonávali prekážky. V prípade potreby konajú, riešia problémy, ktoré si ostatní možno nevšimli, a vybočujú z cesty, aby sa ďalej učili a rástli. Sú ochotní prijímať výzvy, klásť otázky, hľadať pomoc, keď je to potrebné, a zapájať sa do ďalšieho výskumu, aby prehĺbili svoje porozumenie.
- **Spolupráca a vodcovstvo:** Učitelia sa žiaci, ktorí v triede prejavujú iniciatívu, majú tendenciu preberať väčšiu zodpovednosť za svoje činy a prejavujú vlastnosti, ktoré z nich robia dobrých lídrov. Motivujú tiež svojich rovesníkov k vyšším výkonom, čím prispievajú k vytvoreniu kolektívneho a aktívneho učebného prostredia.

- **Podpora kreativity a inovácie:** Trieda povzbudzuje učiacich sa, aby mysleli tvorivo a inovatívne. Učiacim sa sú predkladané príležitosti objavovať nové nápady, vytvárať jedinečné riešenia a riskovať v procese učenia sa.
- **Motivácia a kontinuálne učenie:** Iniciatívna trieda podporuje kultúru motivácie a neustáleho učenia sa. Učiaci sa sú povzbudzovaní k tomu, aby iniciatívne rozvíjali svoje zručnosti, prekračovali rámec svojho štúdia a prejavovali snahu dosahovať výsledky.
- **Mentorstvo a poradenstvo:** Vzdelávatelia slúžia ako mentori a sprievodcovia, poskytujú učiacim sa podporu, povzbudenie a usmernenie pri rozvíjaní ich iniciatívnych zručností. Ponúkajú spätnú väzbu, vymieňajú si skúsenosti a inšpirujú učiacich sa k iniciatíve.

3.2.5. Hodnotenie

Hodnotenie v triede zameranej na iniciatívu je kľúčové pre samotné hodnotenie rozvoja iniciatívnych zručností učiacich sa a ich schopnosti aktívne konať. Lektori môžu posúdiť iniciatívu nasledujúcimi spôsobmi:

- **Hodnotenie založené na projekte:** Zadávanie projektov, ktoré vyžadujú, aby učitelia prevzali iniciatívu, plánovali a realizovali svoje nápady. Tieto projekty možno hodnotiť na základe schopnosti učiaceho sa stanoviť si ciele, konať a preukázať kreativitu a inováciu.
- **Sebahodnotenie a reflexia:** Povzbudzovanie učiacich sa, aby uvažovali o vlastných iniciatívnych zručnostiach, aby hodnotili svoj pokrok a stanovovali si osobné ciele na zlepšenie. Sebahodnotenie môže pomôcť rozvíjať metakognitívne zručnosti a prevziať zodpovednosť za rozvoj vlastnej iniciatívy.
- **Vzájomné hodnotenie:** Poskytovanie príležitostí učiacim sa hodnotiť a poskytovať spätnú väzbu k projektom alebo aktivitám súvisiacim s iniciatívou druhých učiacich sa a kolegov. Vzájomné hodnotenie podporuje spoluprácu, komunikáciu a hlbšie porozumenie procesu iniciatívy.
- **Hodnotenie založené na pozorovaní:** Lektori môžu pozorovať iniciatívne zručnosti učiacich sa v akcii počas skupinovej práce, diskusií alebo v rámci samostatných aktivít. Môžu posúdiť ich schopnosť prevziať vedenie, prispieť nápadmi a podporiť pozitívnu zmenu.
- **Aplikácia v reálnom svete:** Hodnotenie schopnosti učiacich sa uplatniť svoje iniciatívne zručnosti v kontexte reálneho sveta. Takéto hodnotenie je možné prostredníctvom simulácií, prípadových štúdií alebo komunitných projektov, kde učitelia sa demonštrujú vlastnú iniciatívu v praktických situáciách.

Je dôležité poznamenať, že hodnotenie iniciatívy je nepretržitý proces a mal by byť v súlade s celkovými cieľmi, ako aj cieľmi iniciatívnej triedy. Lektori by mali učiacim sa poskytnúť včasnú konštruktívnu spätnú väzbu, uznať ich úsilie a vytvoriť podporné prostredie, ktoré podporuje rast a rozvoj iniciatívnych zručností.

3.3. Osvedčené postupy/aplikácia vo vzdelávaní dospelých

Vo vzdelávaní dospelých existuje niekoľko osvedčených postupov a aplikácií, ktoré môžu podporovať iniciatívu vo vzdelávaní:

- **Mentoring a koučing:** Poskytnutie mentorov alebo koučov učiacim sa, ktorí ich môžu viesť a inšpirovať k iniciatíve. Mentori môžu ponúkať podporu, zdieľať skúsenosti a povzbudzovať učiacich sa, aby skúmali nové možnosti a podstupovali očakávané riziká.
- **Spoločné projekty:** Podpora spolupráce medzi učiacimi sa pridelovaním skupinových projektov, ktoré si vyžadujú spoločné rozhodovanie a spoločnú zodpovednosť. Spoločné projekty povzbudzujú učiacich sa, aby prevzali iniciatívu, prispeli svojimi jedinečnými perspektívami a spoločne pracovali na dosiahnutí spoločného cieľa.
- **Aplikácia v reálnom svete:** Integrovanie príkladov a prípadových štúdií z reálneho sveta do učebných osnov s cieľom demonštrácie praktickej aplikácie iniciatívy. Touto aktivitou je možné ukázať, ako sa iniciatívni jednotlivci zmenili vo vlastnej oblasti pôsobenia, a tým inšpirujú učiacich sa, aby urobili to isté.
- **Rolová hra:** Modelovanie iniciatívy v rámci vyučovacích postupov prostredníctvom rolovej hry. Touto aktivitou ukážete proaktívne správanie, riskujete a povzbudzujete učiacich sa, aby nasledovali váš príklad. Ak sú učitelia svedkami iniciatívy v akcii, je pravdepodobnejšie, že si túto kvalitu sami rozvinú a prijmú.

Začlenením týchto vzdelávacích prístupov, osvedčených postupov a aplikácií môžu vzdelávatelia dospelých vytvoriť vzdelávacie prostredie, ktoré podporuje iniciatívu, umožňuje učiacim sa prevziať zodpovednosť za svoje vzdelávanie a pripravuje ich na to, aby vynikli v osobnej aj pracovnej oblasti.

Odporúčané zdroje

- Frese, M., & Fay, D. (2001). Personal initiative: An active performance concept for work in the 21st century. Research in Organ
- [Entrepreneurial Skills - The Skills You Need to Start a Great Business](#)
- [Teaching initiative](#)

CONVERT YOUR FUTURE

Co-funded by
the European Union